

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2.59.53 din 13.10 2017
Nr.05/1404 din 29 septembrie 2017

**Ministerul Sănătății, Muncii și
Protecției Sociale**

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2017 nr.286 din 16 decembrie 2016.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO17/4481 din 13.10.2017

la proiectul de lege pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2017 nr.286 din 16 decembrie 2016

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție, aprobate prin Ordinul nr.179 din 17 noiembrie 2016 a directorului Centrului Național Anticorupție.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*

e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Proiectul propus a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web www.particip.gov.md, la data de 04 septembrie 2017, fiind respectat termenul de 10 zile lucrătoare necesar pentru ca părțile interesate să-și exprime opiniile, comentariile și recomandările asupra proiectului. Totodată, pe pagina indicată supra nu este atașată nota informativă, care potrivit Legii nr.780/2001 este parte componentă a proiectului de lege. Astfel, conform art.24 din legea sus-citată „Proiectul de act legislativ, însoțit de nota informativă, se transmite spre avizare autorităților și instituțiilor interne și externe interesate și se supune procedurii de consultare publică, în modul stabilit de lege”.

Totodată, autorul proiectului nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. Suplimentar, remarcăm că nu sunt date publicității nici recomandările și obiecțiile (sinteza obiecțiilor și propunerilor) recepționate de autor după consultarea publică a proiectului. În consecință, constatăm omiterea a două etape principale ale procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor - cele statuate la art.8 lit.a) și e) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Astfel, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina oficială web indicată supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost, în mare parte, asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative *„Proiectul Legii pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2017 este elaborat cu scopul precizării veniturilor și cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat, în rezultatul examinării executării bugetului asigurărilor sociale de stat pe parcursul anului, a analizei dinamicii contingentului de beneficiari și a mărimilor medii, precum și pentru armonizarea indicatorilor bugetului asigurărilor sociale de stat precizați cu indicii incluși în proiectul legii pentru modificarea Legii bugetului de stat pe anul 2017”*.

Analizând normele elaborate se constată că proiectul modifică Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2017, în speță sunt racordate suma veniturilor și cheltuielilor ca urmare a executării bugetului asigurărilor sociale de stat pentru 1 semestru din anul 2017.

Astfel, scopul real al proiectului corespunde cu scopul anunțat de autor în nota informativă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele Casei Naționale de Asigurări Sociale, de a gestiona corect și eficient bugetul asigurărilor sociale de stat pentru anul 2017. Prin urmare, interesele promovate corespund interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de "nota informativă care include:

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză."

Cu referire la datele prezentate în nota informativă anexată, menționăm că argumentele prezentate respectă rigorile stipulate la art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, autorul specificând necesitatea elaborării normelor, scopul propus, elementele noi și principalele prevederi ale proiectului.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină "d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură".

Reieșind din argumentele expuse de autor în nota informativă, precum și prevederile proiectului, se constată că implementarea acestuia presupune cheltuieli financiare suplimentare. În acest sens, nota informativă stipulează „Pentru argumentarea economico-financiară a indicatorilor bugetului asigurărilor sociale de stat și asigurarea transparenței lor, la prezenta notă se anexează informații în formă de tabel: 1. Privind veniturile, cheltuielile și soldul bugetar, precum și sursele de finanțare ale bugetului asigurărilor sociale de stat, sunt reflectate în Tabelul nr.1 „Structura bugetului asigurărilor sociale de stat conform clasificăției economice”; 2. Privind structura subprogramelor de cheltuieli, se prezintă în Tabelul nr.2 „Structura bugetului asigurărilor sociale de stat pe subprograme de cheltuieli”; 3. Privind cheltuielile pe subprogramele bugetului asigurărilor sociale de stat conform clasificăției economice se prezintă în Tabelul nr.3 „Sinteza subprogramelor bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2017”; 4. Privind numărul beneficiarilor de prestații, mărimile medii ale acestora și suma cheltuielilor se prezintă în Tabelul nr.4 „Informație privind numărul beneficiarilor de prestații sociale, mărimea medie și cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat”; 5. Privind cheltuielile administrative și efectivul de personal se reflectă în Tabelul nr.5 „Informație privind cheltuielile administrative și efectivul de personal pe bugetul asigurărilor sociale de stat”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative "textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și

*în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]
g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;
h) se evită tautologiile juridice; [...]"*

Astfel, conținutul proiectului este expus în limbă simplă, clară și concisă, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări ce se referă la activitatea Casei Naționale de Asigurări Sociale, de a gestiona bugetul asigurărilor sociale de stat pentru anul 2017, conform Legii nr.489-XIV din 08.07.1999 privind sistemul public de asigurări sociale, care stabilește expres la art.34 alin.(1) că *„Casa Națională de Asigurări Sociale este instituție publică autonomă de interes național, cu personalitate juridică, ce administrează și gestionează sistemul public de asigurări sociale”*.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În acest sens, menționăm că normele proiectului vor contribui la asigurarea unor drepturi constituționale ale cetățenilor Republicii Moldova, în special prin prisma art.47 din Constituția Republicii Moldova *„Dreptul la asistență și protecție socială”*.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Familiei, în scopul precizării veniturilor și cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2017, ca urmare a executării parțiale a acestuia.

Autorul a respectat, în mare parte, cerințele legale privind asigurarea transparenței în procesul decizional. Totodată, prevederile proiectului corespund interesului public.

Proiectul expertizat nu conține factori și riscuri de corupție.

13.10.2017

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina DIACENCO, Inspector superior

